

№ 3 / 2026

ANDIJON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

ADPI
Ilmiy xabarnomasi

OLIIY TA'LIM TALABALARINING AXBOROT-TANQIDIY KOMPETENTLIGI: TUSHUNCHANING MAZMUN-MOHİYATI VA TARKIBIY KOMPONENTLARI

Abdukadirov Bobirmirzo Baxodirovich

Andijon davlat pedagogika instituti

Annotatsiya.

Maqolada hozirgi raqamli transformatsiya va axborot ortiqligi sharoitida oliy ta'lim talabalarining axborot-tanqidiy kompetentligini rivojlantirishning dolzarbligi asoslab berilgan. «Kompetentlik», «axborot kompetentligi», «tanqidiy fikrlash» va «axborot-tanqidiy kompetentlik» tushunchalarining mazmun-mohiyati xorijiy, MDH va respublika olimlari ishlari asosida qiyosiy-tahliliy tarzda o'rganilgan. Muallif tomonidan axborot-tanqidiy kompetentlikning yangicha ta'rif taklif etilib, uning besh komponentli (axborot-tahliliy, kognitiv-tanqidiy, aksiologik-baholash, kommunikativ-refleksiv, ijodiy-produktiv) tarkibiy tuzilmasi pedagogik jihatdan asoslangan. Maqolada keltirilgan nazariy xulosalar oliy ta'lim talabalarining axborot-tanqidiy kompetentligini rivojlantirish bo'yicha keyingi pedagogik tadqiqotlar uchun konseptual asos bo'lib xizmat qilishi mumkin.

Kalit so'zlar:

axborot-tanqidiy kompetentlik, mediasavodxonlik, tanqidiy fikrlash, axborot kompetentligi, oliy ta'lim, dezinformatsiya, raqamli savodxonlik, kompetent yondashuv.

Аннотация.

В статье обоснована актуальность развития информационно-критической компетентности студентов высших образовательных учреждений в условиях цифровой трансформации и информационного избытка. На основе сравнительно-аналитического изучения работ зарубежных, постсоветских и отечественных учёных рассмотрено содержание понятий «компетентность», «информационная компетентность», «критическое мышление» и «информационно-критическая компетентность». Автором предложено новое определение информационно-критической компетентности и педагогически обоснована её пятикомпонентная структура (информационно-аналитический, когнитивно-критический, аксиолого-оценочный, коммуникативно-рефлексивный, творческо-продуктивный компоненты). Представленные в статье теоретические выводы могут служить концептуальной основой для последующих педагогических исследований по развитию информационно-критической компетентности студентов высших учебных заведений.

Ключевые слова:

информационно-критическая компетентность, медиаграмотность, критическое мышление, информационная компетентность, высшее образование, дезинформация, цифровая грамотность, компетентностный подход.

Abstract.

The article substantiates the relevance of developing information-critical competence of higher education students in the conditions of digital transformation and information overload. Based on a comparative-analytical study of works by foreign, post-Soviet and Uzbek scholars, the content of the concepts «competence», «information competence», «critical thinking» and «information-critical competence» has been examined. The author proposes a new definition of information-critical competence and pedagogically substantiates its five-component structure (information-analytical, cognitive-critical, axiological-evaluative, communicative-reflexive, creative-productive components). The theoretical conclusions presented in the article can serve as a conceptual basis for further pedagogical research on the development of information-critical competence of higher education students.

Keywords:

information-critical competence, media literacy, critical thinking, information competence, higher education, disinformation, digital literacy, competence-based approach.

Kirish. XXI asrning ikkinchi choragi insoniyat tarixida axborotning misli ko'rilmagan tezlikda o'sishi va tarqalishi davri sifatida tavsiflanmoqda. International Data Corporation (IDC) tahliliga ko'ra, 2025-yilga kelib jahon raqamli ma'lumotlari hajmi 175 zettabaytdan oshib ketdi va bu ko'rsatkich har ikki yilda taxminan ikki barobarga ortib bormoqda. Ushbu jarayon

«axborot ortiqqligi» (information overload) muammosini, shuningdek, yolg'on axborot, dezinformatsiya, deepfake va generativ sun'iy intellekt vositasida yaratilgan kontent kabi yangicha ijtimoiy-pedagogik tahdidlarni keltirib chiqarmoqda.

YuNESKO ning 2024-yilgi «Media va axborot savodxonligi bo'yicha global hisobot» (Global Media and Information Literacy Report) ma'lumotlariga ko'ra, jahonda 16-25 yoshdagi yoshlarning 59 foizi ishonchli yangiliklarni soxta xabarlardan ajrata olmaydi, 67 foizi esa ijtimoiy tarmoqlardagi reklama va tahririyat kontentini farqlashda qiyinchilik chekadi. Bu holatlar, ayniqsa, yosh avlod – jumladan oliy ta'lim talabalari – axborot makonida mustaqil, tanqidiy va mas'uliyatli harakatlanish qobiliyatini shakllantirish zaruratini qat'iy ravishda dolzarb pedagogik vazifa sifatida belgilaydi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktyabrdagi PF-6079-sonli «Raqamli O'zbekiston – 2030» strategiyasini tasdiqlash to'g'risida»gi Farmoni, 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-sonli «2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida»gi Farmonida yoshlarning axborot-kommunikatsion kompetensiyalarini, raqamli savodxonligini va axborot xavfsizligi madaniyatini shakllantirish vazifalari belgilangan. Ushbu davlat siyosati doirasida oliy ta'lim talabalarining axborot-tanqidiy kompetentligini ilmiy-pedagogik jihatdan tadqiq etish va rivojlantirish metodikasini ishlab chiqish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Mazkur maqolaning maqsadi – axborot-tanqidiy kompetentlik tushunchasining mazmun-mohiyatini xorijiy, MDH va respublika olimlari nuqtai nazaridan qiyosiy tahlil qilish hamda uning pedagogik jihatdan asoslangan tarkibiy tuzilmasini ishlab chiqishdan iborat.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Tadqiqot kompetent yondashuv (J.Raven, A.V.Xutorskoy, I.A.Zimnyaya), tanqidiy fikrlash nazariyasi (R.Ennis, R.W.Paul, D.Halpern), axborot savodxonligi konsepsiyasi (ACRL, P.Breivik, C.Bruce), mediasavodxonlik nazariyasi (D.Buckingham, R.Hobbs, D.Kellner) va kompetentlikning shaxsiy-faoliyatli yondashuvi (N.A.Muslimov, Sh.S.Sharipov) kabi metodologik asoslarga tayanadi. Tadqiqot usullari sifatida ilmiy-pedagogik adabiyotlarni qiyosiy-tanqidiy tahlil qilish, kontseptual tahlil, sintez va umumlashtirish, tushunchalarni operatsionallashtirish usullari qo'llanilgan.

Asosiy qism. «Kompetentlik» tushunchasining genezisi va talqinlari. Pedagogika fanida «kompetentlik» (lat. *competentia* – muvofiqlik, layoqatlilik) tushunchasi XX asrning ikkinchi yarmida amerikalik tilshunos N.Xomskiy ishlarida ilmiy aylanmaga kiritilgan bo'lib, keyinchalik psixologiya, sotsiologiya va pedagogika fanlarida keng qo'llanila boshlandi. 1996-yilgi Yevropa Kengashining Bern shahridagi anjumanida tayanch (key) kompetensiyalar tushunchasi qabul qilinishi bilan kompetent yondashuv jahon ta'lim tizimining yetakchi metodologik paradigmasiga aylandi.

J.Raven kompetentlikni «insonning muayyan sohada samarali harakat qila olish va o'zgaruvchan vaziyatlarga moslasha olish qobiliyati» sifatida ta'riflaydi va uning 37 ta tarkibiy elementini ajratib ko'rsatadi. A.V.Xutorskoy kompetentlikni «shaxsning faoliyatga tayyorgarligi va qobiliyati majmuasi» deb tushuntirib, kompetensiya (oldindan belgilangan ta'lim natijasi) va kompetentlik (uning shaxsda namoyon bo'lishi) tushunchalarini farqlaydi. I.A.Zimnyaya kompetentlikni «shaxsning ijtimoiy-kasbiy tajribaga asoslangan, kompetensiyadan foydalana olish qobiliyati» deb belgilaydi va uning intellektual hamda shaxsiy-aksiologik tabiatini ta'kidlaydi.

Mamlakatimiz olimlaridan N.A.Muslimov kompetentlikni «shaxsiy va ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan kasbiy faoliyatni amalga oshirish uchun zarur bilim, ko'nikma va

malakalarning egallanishi hamda ularni kasbiy faoliyatda qo'llay olish qobiliyati» sifatida ta'riflaydi. Sh.S.Sharipovning ishlarida kompetentlikning ijodiy-faoliyatga oid qirrasini, M.M.Vahobov ishlarida esa uning interfanli xarakteri ta'kidlanadi.

«Axborot kompetentligi» tushunchasining mazmuni. Axborot kompetentligi (information competence) tushunchasi 2000-yillardan boshlab, dastlab Amerika Kollejlari va Tadqiqot Kutubxonalari Assotsiatsiyasi (ACRL) tomonidan ishlab chiqilgan «Information Literacy Competency Standards for Higher Education» hujjatida (2000) keng yoritilgan. ACRL ning yangilangan «Framework for Information Literacy for Higher Education» (2016) doirasiga ko'ra, axborot kompetentligi quyidagi olti asosiy doirani qamrab oladi: «Authority Is Constructed and Contextual» (manba obro'si konstruktiv va kontekstual hodisadir), «Information Creation as a Process» (axborotni yaratish – bu jarayon), «Information Has Value» (axborot qadr-qimmatga ega), «Research as Inquiry» (tadqiqot – bu so'roq), «Scholarship as Conversation» (ilmiylik – bu suhbat), «Searching as Strategic Exploration» (qidiruv – bu strategik tadqiq).

Rossiyalik olim S.D.Karakozov axborot kompetentligini «shaxsning axborot makonida samarali faoliyat ko'rsatish qobiliyatini ta'minlovchi bilim, ko'nikma va shaxsiy fazilatlar yig'indisi» sifatida ta'riflaydi. O.A.Kozyrev esa uning to'rt komponentli (bilim, motivatsion, faoliyatga oid, refleksiv) tarkibiy tuzilmasini taklif etadi.

«Tanqidiy fikrlash» tushunchasining ilmiy-pedagogik talqini. Tanqidiy fikrlash (critical thinking) konsepsiyasining zamonaviy asoschisi sifatida amerikalik faylasuf-pedagog J.Dyui ko'rsatiladi. U «How We Think» (1910) asarida «refleksiv fikrlash» (reflective thinking) g'oyasini ilgari surdi va uni «har qanday ishonch yoki taxminiy bilim shaklini uni qo'llab-quvvatlovchi asoslar va undan kelib chiqadigan xulosalar nuqtai nazaridan faol, izchil va sinchkov ko'rib chiqish» sifatida ta'rifladi. R.Ennis tanqidiy fikrlashni «nimaga ishonish yoki nima qilish kerakligi haqida qaror qabul qilishga qaratilgan oqilona, refleksiv fikrlash» sifatida ta'riflaydi va uning 12 ta yadroviy ko'nikmasini ajratadi. R.W.Paul va L.Elderning ishlab chiqqan «Universal Intellectual Standards» modeli tanqidiy fikrlashning sakkiz mezonini (aniqlik, ravonlik, aniq belgilanganlik, mosligi, chuqurlik, kenglik, mantiqiylik, ahamiyatlilik) belgilab beradi. D.Halpern tomonidan ishlab chiqilgan Halpern Critical Thinking Assessment (HCTA) testi tanqidiy fikrlashni baholashning eng e'tirof etilgan xalqaro vositalaridan biri hisoblanadi va u quyidagi besh sohani qamrab oladi: og'zaki mulohaza, dalillarni tahlil qilish, gipotezalarni sinash, ehtimollik va noaniqlik, qaror qabul qilish va muammolarni hal qilish.

«Axborot-tanqidiy kompetentlik» tushunchasining shakllanishi. Yuqorida ko'rib chiqilgan tushunchalar tahlili shuni ko'rsatadiki, «axborot kompetentligi» va «tanqidiy fikrlash» tushunchalari o'zaro chuqur bog'langan, lekin alohida-alohida holda zamonaviy axborot makonidagi yangi tahdidlarga (yolg'on axborot, deepfake, AI generatsiya kontent, manipulyativ media-strategiyalar) qarshi tura olishni to'liq ta'minlay olmaydi. Aynan shu sababdan zamonaviy ilmiy-pedagogik adabiyotda «information-critical competence», «critical information literacy», «axborot-tanqidiy kompetentlik» kabi integral tushunchalar shakllana boshladi. J.Pagán-Castaño va boshqalarning 2024-yilgi tadqiqotida (Journal of Educational Computing Research) yangi mediasavodxonlik (New Media Literacy) talabalarda tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishning muhim antesedenti ekanligi empirik tarzda isbotlangan. S.Wineburg va S.McGrew (Stanford University) ishlarida «lateral reading» (yon o'qish) strategiyasi axborotni tekshirishning samarali tanqidiy yondashuvi sifatida asoslangan.

MDH olimlaridan A.V.Fyodorov mediasavodxonlik va axborot-tanqidiy kompetentlik o'rtasidagi o'zaro aloqani chuqur tahlil qilib, ularni «zamonaviy shaxsning axborot makonida mustaqil, mas'uliyatli va ijodiy faoliyat ko'rsatishini ta'minlovchi yagona kompleks kompetentlik» sifatida talqin qiladi. I.V.Chelysheva tanqidiy mediasavodxonlik (critical media literacy) tushunchasini fanga olib kirib, uning rivojlanishining besh bosqichli pedagogik modelini taklif etadi.

Axborot-tanqidiy kompetentlikning ta'rifi. Yuqoridagi nazariy tahlil natijasida muallif axborot-tanqidiy kompetentlikning quyidagi ishchi ta'rifini taklif etadi:

axborot-tanqidiy kompetentlik – bu shaxsning turli kanallardan keluvchi axborotni mustaqil topish, tahlil qilish, ishonchlilik va obro' nuqtai nazaridan baholash, manipulyativ va dezinformatsion kontentni aniqlash, axborotni ijtimoiy-axloqiy javobgarlik asosida foydalanish hamda mas'uliyatli mediakontent yarata olish qobiliyati va shaxsiy tayyorligini ifodalovchi integral, dinamik shakllanuvchi pedagogik fenomendir.

Ushbu ta'rif quyidagi muhim jihatlarni o'z ichiga oladi: birinchidan, axborot-tanqidiy kompetentlik nafaqat bilim va ko'nikmalar yig'indisi, balki shaxsiy tayyorlik va aksiologik yondashuvni ham qamrab oladigan integral fenomen sifatida talqin etiladi; ikkinchidan, u barcha turdagi medianalarni qamrab oladigan keng qamrovli xususiyat hisoblanadi; uchinchidan, u nafaqat axborotni iste'mol qilish, balki uni mas'uliyat bilan yaratish jihatini ham o'z ichiga oladi.

Axborot-tanqidiy kompetentlikning tarkibiy komponentlari. O'tkazilgan nazariy tadqiqot natijasida muallif axborot-tanqidiy kompetentlikning besh komponentli tarkibiy tuzilmasini ishlab chiqdi:

1) Axborot-tahliliy komponent shaxsning turli manbalardan axborotni samarali topish, saralash, tizimlashtirish va birlamchi tahlil qilish qobiliyatini ifodalaydi. U quyidagi ko'nikmalarni qamrab oladi: kalit so'zlar va Bul operatorlari yordamida samarali qidiruv strategiyalarini qurish; turli xil manba turlarini (akademik, professional, ommaviy, ijtimoiy) farqlash; axborotni mavzu bo'yicha tizimlashtirish; raqamli arxivlar va ma'lumotlar bazalari bilan ishlash.

2) Kognitiv-tanqidiy komponent axborotning mazmuniy va mantiqiy tahlilini, dalillar va asoslarni ko'rib chiqishni hamda mantiqiy xatolar va manipulyativ texnikalarni aniqlashni qamrab oladi. Komponent ko'nikmalari: dalillar va asoslar tuzilmasini tahlil qilish; mantiqiy xatolarni (ad hominem, straw man, false dichotomy va boshqalar) aniqlash; sabab-natija aloqalarini tekshirish; muqobil nuqtai nazarlarni ko'rib chiqish.

3) Aksiologik-baholash komponent axborotning ishonchligi, manbaning obro'si, kontent yaratuvchining niyat va manfaatlari, shuningdek axborotning ijtimoiy-madaniy ahamiyatini baholashni o'z ichiga oladi. Bu komponent quyidagi qobiliyatlarni shakllantiradi: manbalarni CRAAP testi (Currency, Relevance, Authority, Accuracy, Purpose) bo'yicha baholash; lateral reading strategiyasidan foydalanish; fakt-tekshirish vositalarini qo'llash (Snopes, FactCheck.org, Google Fact Check Tools).

4) Kommunikativ-refleksiv komponent shaxsning tahlil natijalarini boshqalarga aniq, asoslangan va etik tarzda yetkaza olishi, dialogga kirisha olishi va o'zining axborot iste'moli xulq-atvorini tanqidiy ko'rib chiqishi qobiliyatini ifodalaydi. U ushbu ko'nikmalarni qamrab oladi: o'z fikrini dalillar bilan asoslash; konstruktiv munozara va dialog yuritish; o'zining kognitiv tarafdorliklarini (confirmation bias va boshqalar) tan olish va ularga qarshi ishlash.

5) **Ijodiy-produktiv komponent** shaxsning ishonchli, etik va sifatli mediakontent yaratish va uni mas'uliyatli tarzda tarqata olishi qobiliyatini ifodalaydi. Bu komponent quyidagilarni o'z ichiga oladi: ishonchli yangiliklar va analitik kontent yaratish; sitatachilik va mualliflik huquqi me'yorlariga rioya qilish; auditoriyaga moslashuvchan kommunikatsiya strategiyalarini qurish; ijtimoiy media-platformalarda mas'uliyatli xulq-atvor namoyon qilish.

Beshta komponent o'zaro chuqur bog'langan va shaxsda yaxlit, dinamik tarzda shakllanuvchi tizim sifatida namoyon bo'ladi. Birinchi va ikkinchi komponentlar asosan kognitiv (bilim-tahliliy) tabiatga, uchinchi va to'rtinchi komponentlar – aksiologik-shaxsiy tabiatga, beshinchi komponent esa konativ-faoliyatli (ijodiy-produktiv) tabiatga ega.

Xulosa. O'tkazilgan nazariy tadqiqot natijasida quyidagi xulosalarga kelindi:

Birinchidan, hozirgi raqamli transformatsiya, axborot ortiqligi va dezinformatsiya tahdidlari sharoitida oliy ta'lim talabalarining axborot-tanqidiy kompetentligini rivojlantirish XXI asr pedagogikasining eng dolzarb vazifalaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Ikkinchidan, «axborot-tanqidiy kompetentlik» tushunchasi pedagogika fanida «kompetentlik», «axborot kompetentligi» va «tanqidiy fikrlash» tushunchalarining integratsiyasi va qayta tushunilishi natijasida shakllanayotgan integral pedagogik fenomendir. U shaxsning turli kanallardan keluvchi axborotni mustaqil topish, tahlil qilish, baholash, manipulyatsiyani aniqlash hamda mas'uliyatli mediakontent yaratish qobiliyati va shaxsiy tayyorligi sifatida talqin etiladi.

Uchinchidan, axborot-tanqidiy kompetentlik besh tarkibiy komponentdan iborat: axborot-tahliliy, kognitiv-tanqidiy, aksiologik-baholash, kommunikativ-refleksiv va ijodiy-produktiv. Bu komponentlar shaxsda yaxlit dinamik tizim sifatida o'zaro chuqur bog'langan tarzda shakllanadi.

To'rtinchidan, oliy ta'lim talabalarining axborot-tanqidiy kompetentligini rivojlantirish bo'yicha keyingi pedagogik tadqiqotlar uchun ushbu komponentlar diagnostik mezonlar va ko'rsatkichlar tizimini ishlab chiqishda asos bo'lib xizmat qilishi mumkin. Mediasavodxonlik konsepsiyasini o'zlashtirish ushbu kompetentlikni rivojlantirishning eng samarali pedagogik strategiyasi sifatida tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktyabrdagi PF-6079-sonli «Raqamli O'zbekiston – 2030» strategiyasini tasdiqlash to'g'risida»gi Farmoni // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 06.10.2020 y., 06/20/6079/1349-son.
2. Muslimov N.A., Sharipov Sh.S., Ergashev M., Begimqulov U.Sh. Pedagog kasbiy kompetentligini shakllantirishning nazariy-metodologik asoslari. – Toshkent: «Lessen Press», 2018. – 264 b.
3. Зимняя И.А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата современного образования // Высшее образование сегодня. – 2003. – №5. – С. 34–42.
4. Хуторской А.В. Компетентный подход в обучении: научно-методическое пособие. – Москва: Издательство «Эйдос», 2013. – 73 с.
5. Чельшева И.В. Развитие критического мышления студентов средствами медиаобразования. – Таганрог: Изд-во ТГПИ, 2020. – 188 с.
6. Halpern, D.F., Dunn, D.S. Critical Thinking: A Model of Intelligence for Solving Real-World Problems // Journal of Intelligence. – 2021. – Vol. 9(2). – P. 22.
7. Pagán-Castaño, J., Sánchez-García, J., Callarisa-Filiol, L., Pagán-Castaño, E. The influence of new media literacy to develop critical thinking in high school students // Journal of Educational Computing Research. – 2024. – Vol. 62(7). – P. 1745–1770.

MUNDARIJA

PEDAGOGIKA

<i>Umarov Azizbek Vaxobovich</i> MEDIA TA'LIMNING PEDAGOGIK TIZIMIDAGI O'RNINI VA MEDIAKOMPETENTLIKNI SHAKLLANTIRISHDAGI AHAMIYATI	4
<i>Azizova Dilzaxon Mashrabovna, Gofurjanova Nilufarxon Kadirjon qizi</i> TALABALARNING O'QISH SAVODXONLIGIDA INTERPRETATIF TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	8
<i>Mirzaev Otabek Khusanovich</i> BOLALARNI MAKTABGA TAYYORLASH METODIKASINI MAKTABGACHA TA'LIMDA TUTGAN O'RNINI	13
<i>Umnov Dmitry Gennadevich</i> DEVELOPMENT OF CHILDREN'S RESILIENCE TO ADVERTISING: PREPARING EDUCATORS TO ADDRESS THE ISSUE OF TARGETED MARKETING PRESSURE ON PRESCHOOLERS	16
<i>Гофуржанова Нилюфар Кадыровна, Халикова Хуршида Нейматовна</i> РАЗВИТИЕ ЧИТАТЕЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СОВРЕМЕННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛОВИЯХ	28
<i>Qodirbekova Zebaxon Jasurbek qizi</i> BOSHLANG'ICH SINFLARDA MATNLI MASALALAR VOSSITASIDA KONSTRUKTIV TA'LIM MUHITINI YARATISH VA STEAM INTEGRATSİYASINI AMALGA OSHIRISH	32
<i>Turg'untosheva Hamidaxon Rahmatullo qizi</i> AUTIZM SPEKTRLI BUZILISHLARI BO'LGAN BOLALARDA MOTIV VA EMOTSIONAL KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH: HARAKATLI O'YINLARNING TA'SIR MEKANIZMLARI	36
<i>Косимова Гуллола Муллажаноэвна, Халикова Хуршида Нейматовна</i> УЧЕБНИКИ ПОДДЕРЖИВАЮЩИЕ АКТИВНОЕ ОБУЧЕНИЕ УЧАЩИХСЯ В НАЧАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ: МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ДИЗАЙНУ	43
<i>Olimova Sarvinaz Mashrabjon qizi</i> DIZARTRIYALI BOLALARDA DISPRAXSIYANING NAMOYON BO'LISH SHAKLLARI	47
<i>Abdullayeva Madina Baxtiyor qizi</i> MONTESSORI METODINING BOSHLANG'ICH TA'LIMGA INTEGRATSİYA QILISHNING ISTIQBOLLARI	51
<i>Abdukadirov Bobirmirza Baxodirovich</i> OLIV TA'LIM TALABALARINING AXBOROT-TANQIIDYI KOMPETENTLIGI: TUSHUNCHANING MAZMUN-MOHİYATI VA TARKIBIY KOMPONENTLARI	54
<i>Bayjonov Furgat Baxramovich</i> TA'LIM JARAYONIDA GENDER YONDASHUVINI TAKOMILLASHTRISH: DILA VA JAMIYAT INTEGRATSİYASI ASOSIDA	59
<i>Ismoilova Nilufarxon</i> KREATIVLIK VA TANQIIDYI FIKRLASH KONTEKSTIDA MANTIQIY FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISH	66
<i>Raxmanov Omadjon Mamasidiq o'g'li</i> PEDAGOGIK PLATFORMA TUSHUNCHASINING ILMİY-NAZARIY MOHIYATI VA OLIV TA'LIM TIZIMIDAGI O'RNINI	70
<i>Bazarboyeva Mahira Shavkatbek qizi</i> INNOVATSİYON YONDASHUVLAR DRODALI TARBIIYACHILARNING KASBIY O'SISHINI TA'MINLASH	77
<i>Matkarimov Jaxangir Salaydinovich</i> TABIIY FANNI O'QITISH JARAYONIDA ILMİY TADQIQOTCHILIK FAOLIYATIGA TAYYORLASHNING ILMİY-METODIK ASOSLARIGA DOIR	81

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLAR

<i>Аскароев Шакирджан Махмудович</i> ПРАВА ЖИВОТНЫХ В МИРЕ И В УЗБЕКИСТАНЕ: ПРАВОВЫЕ, НРАВСТВЕННЫЕ И РЕЛИГИОЗНЫЕ АСПЕКТЫ	86
<i>Курбанова М.Т</i> КРАЕВЕДЧЕСКИЕ ТЕКСТЫ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ РЕЧЕМЫСЛИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧАЩИХСЯ	96
<i>Abdusamatov Dzodbek Olimjon o'g'li</i> YOSHLAR ONGIDA MILLIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISHDA MAHALLANING ZAMONAVIY MEKANIZMLARI	100
<i>Odilov Kamiljon Furgatjon o'g'li</i> XORIJY TILLARNI O'QITISH SOHASIDA MILLIY QADRIYATLARNI SAQLAB QOLGAN HOLDA ZAMONAVIY TA'LIM USULLARINI AMALIYOTGA TATBIQ ETISH	104
<i>Maksumova F.K</i> MADOMNING TARIXIY-NAZARIY ILM MAKTABI	110
<i>Alisherova Zulfiya Talibdjanovna</i> O'SMIRLIK DAVRIDAGI "KATTALIK HISSI" VA PSIXIK XUSUSIYATLARINING O'ZIGA XOSLIGI	114

ANIQ VA TABIIY FANLAR

<i>G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich, Eshboboyeva Muxlisa Zavqiy qizi</i> FIZIKADAN LABORATORIYA MASHG'ULOTLARIDA MIND MAPDAN FOYDALANIB TALABALARNING IJODIY FIKRLASH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH	118
<i>Ergashev Bilaliddin Mirsharibjon ugli, Alijanova Charasoy Muradjon qizi</i> EVALUATING THE EFFECTIVENESS OF PHYSICS TEACHING THROUGH A COMPARISON OF TRADITIONAL AND CASE STUDY METHODS	128
<i>L.S. Yunusov, F.Yu. Axmedov, M. Maxsudova, K.M. Turg'unboyeva</i> MUNTAZAM SPORTNING YENGIL ATLETIKA TURI BILAN SHUG'ULLANADIGAN 14-16 YOSHDAGI BOLALARNING MORFOLOGIK VA FIZIOLOGIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	139
<i>Zakirjanov Sarvar, Zaynabiddinov Ibrakhimjon</i> ON A LINEAR PURSUIT DIFFERENTIAL GAME IN R^n	147
<i>Ubaydullayev Solijon Qodirovich, Tursunov Farxodjon Ermakboevich, Qo'ychiyeva Mohlaroy Lutfidin qizi</i> TEKNOLOGIYA FANI DARSLARIDA O'QUVCHILARNI KREATIV FIKRLASHLARINI OSHIRUVCHI TA'LIM METODLARI	154
<i>Ergashev Bilaliddin Mirsharibjon o'g'li, Karimova Masturaxon Turg'unali qizi</i> EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF PHYSICS TEACHING BASED ON THE FLIPPED CLASSROOM MODEL	159
<i>Ashurova Gulchexra Dadajanovna, Matniyazova Hilola Xudaybergenovna</i> ARACHIS HYPOGAEA L. (YERYONG'OD) O'SIMLIGIDA SUV ALMASHINUVINING FIZIOLOGIK KO'RSATKICHLARIGA MIKROBIOLOGIK O'G'ITLARNING TA'SIRI	172
<i>Nizamova Bashoratxon Begaliyevna, Abduhamidova Onaxon Ilhomjon qizi</i> UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA BIOLOGIYANI O'QITISHDA "BOBURNOMA" MA'LUMOTLARINING DIDAKTIK AHAMIYATI	177
<i>Axmedov Shavkatbek Baltabayevich</i> INTEGRATIV YONDASHUVNI - O'QUVCHILARDA O'QUV FANGA DID KOMPETENTSIYALARNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY OMILLARI	183
<i>Ergashev Bilaliddin Mirsharibjon O'g'li, Ergasheva Fatimaxon Sadiqjon qizi</i> "DATTIQ JISMLARNING MEKANIK XOSSALARI" MAVZUSINI O'QITISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH	188